

SEPTEMBRIE 1988

EDITATE ÎN COLABORARE CU COMITETUL JUDEȚEAN
DE CULTURĂ ȘI EDUCAȚIE SOCIALISTĂ SUCEAVA

Școala suceveană pe noi coordonate

Inaugurat și în această toamnă sub semnul unei nobile și semnificative tradiții — în prezența secretarului general al partidului, președintele Republicii, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a tovarășei Elena Ceaușescu — actualul, an de învățămînt marchează o nouă și intensă etapă de muncă pentru tineretul studios din patria noastră, pentru toți cei implicați în formarea lui.

Cuvîntarea rostită de tovarășul Nicolae Ceaușescu cu acest prilej prezintă un autentic program de lucru pentru învățămîntul românesc, pentru toți factorii care concurează la educarea în spirit revoluționar, patriotic, a tinerei generații, în care sînt proiectate, cu deosebită forță și claritate, sarcinile ce revin școlii de toate gradele în domeniul pregătirii temeinice a tinerei generații pentru muncă și viață.

Mai mult decît în anii precedenți, activitatea din acest an școlar din toate unitățile de învățămînt ale județului nostru trebuie să poarte o puternică amprentă a calității în toate sferile de pregătire, să se desfășoare la cotele înaltei exigențe impuse de actuala etapă de dezvoltare economică-socială a patriei. În scrierea învățămîntului sucevean pe coordonatele noii calități este determinată de existența unei corespunzătoare rețele școlare, a unei bune baze didactice-materiale și, în primul rînd, de modul în care cele peste 8000 de cadre didactice sînt angajate plenar în vederea creșterii contribuției formative a procesului de învățămînt la educarea multilaterală a elevilor, la înarmarea acestora cu un sistem amplu de cunoștințe științifice, tehnice, culturale, politico-ideologice.

Putem spune că rezultatele activității instructiv-educative desfășurate în unitățile de învățămînt sub îndrumarea permanentă a organelor județene și locale de partid și de stat, din anul școlar precedent, se situează pe o linie ascendentă, marcînd o creștere calitativă și constituind un reper mobilizator, îmbold pentru viitor. Astfel, ca urmare a acțiunii concertate a factorilor de învățămînt și a organizațiilor de tineret, elevii au fost îndrumați să răspundă exigențelor mereu crescînde de creativitate și originalitate în gîndire, reclamate de un învățămînt modern, fapt evidențiat de rezultatele concursurilor școlare pe discipline și meserii. Obținerea celor 186 de premii și mențiuni, dintre care 31 de premii întîi, la faza finală a acestor concursuri, a situat județul nostru pe locul întîi.

Valoarea de excepție a învățămîntului românesc în acești ani luminoși ai Epocii „Nicolae Ceaușescu” a fost confirmată încă o dată în 1988 de strălucitele succese ale elevilor români la Olimpiadele internaționale.

La aceste competiții ale inteligenței și spiritului creator au participat și elevii suceveini Diaconescu Dănuț (clasa a XII-a, Liceul de matematică-fizică „Ștefan cel Mare” din Suceava) și Ciobîcă Lucian (clasa a XI-a, Liceul „Eudoxiu Hurmuzachi” din Rădăuți), fiecare cucerind cite un premiu din Olimpiada internațională de fizică. Moment remarcabil de încununare a strădaniilor creatoare ale învățămîntului nostru liceal, Sesiunea națională de referate și comunicări științifice a elevilor s-a desfășurat în acest an în județul Suceava. Și aici s-a remarcat calitatea lucrărilor prezentate de elevii suceveini, mult apropiată de standardele actuale ale cercetării științifice. Să mai menționăm că, în vara trecută, peste 16000 de copii din toată țara și-au petrecut o binemeritată vacanță pe meleagurile Țării de Sus, vatră de istorie și autentic album de frumuseți umane și naturale, iar peste 14000 de copii din județ au participat la bogate activități educative și recreative din taberele organizate în alte zone ale patriei.

Planul de școlarizare pentru acest an a fost mai bine corelat cu necesarul forței de muncă pentru ramurile prioritare ale economiei naționale. Întreaga generație de absolvenți ai clasei a VIII-a a fost cuprinsă în treapta I de liceu. La rîndul lor,

(continuare în pag. 3)

Prof. Gheorghe GAFENCU
inspector general al Inspectoratului
școlar județean Suceava

Desen de Ion CARP FLUERICI

DESCOPERIREA PATRIEI

Între mine și numele tău — o fierbinte memorie trecînd cu înțîmplări și destine pe cărările inimii și descoperirea unor noi finții ogîndînd dansul cocorilor în anotimpul în care cerul are culoarea victoriei.

Între mine și chipul tău — cămările basmului
Ca un zbor de hulubi peste-o înflorită livadă
vocea primului dascăl
învăîndu-mă că peste copaci și lanuri stă
veșnicia griului și-a pădurii
și că-n vinele noastre curge același, în fața lumii și-a lunii,
albastrul singe de Voroneț.

Aud
crescînd pe unde-am trecut pădurile tinere și blind
poemul meu călătorește spre tine.

Viorel DĂRJA

SUCEAVA ÎN VREMEA —LUI VASILE LUPU—

În cele șase secole de existență urbană, Suceava a cunoscut, asemenea multor altor așezări de pe frîntînutul pămînt carpatic, o istorie zbuciumată, în care alternează perioadele de glorie cu cele de nedrepte căderi. Istoria sa medievală este cu atît mai bogată în evenimente marcante, cu cît Suceava, vreme de peste două veacuri, s-a aflat în postură de reședință voievodală. Aici se leagă și se dezlegau treburile țării, aici se ticluiau și se încheiau alianțele cu țări vecine sau mai departate, aici era ținta finală a tuturor atacatorilor dornici să supună Țara Moldovei, dar tot aici era și bastionul cel mai important al țării, cetatea ce nu a putut fi niciodată cucerită prin asalt.

E destul să dai frîu liber gîndului, pentru a simți, cu toate fibrele ființei, că te afli pe locurile unde au călcat pașii unor domni de legendă, precum marele Ștefan, Petru Mușat, Alexandru cel Bun, Petru Rareș, Ioan Vodă cel Viteaz și alții alții, care au făcut totul ca Moldova să nu cunoască împilarea străină. Iar în acea primăvară a neamului românesc, din mai 1600, unificatorul Mihai Viteazul devenea la Suceava domn al tuturor românilor, deschizînd o nouă perspectivă pentru istoria urmașilor de daci și romani, ce trăiau aici, în țărilor de la Carpați și Dunăre, cu conștiința înrădăcinată că „de la Rim se trag” și vorbesc cu toții aceeași limbă.

După fapta lui Mihai, mulți conducători ai celor trei țări române au urmărit să reaprindă acea stea a unității ce strălucise pentru o clipă pe firmamentul istoriei noastre. Inițiative apăsătoare mereu în acest sens, iar Suceava își păstra aureola unei capitale spirituale a românilor, aici pectolindu-se actul unității Viteazului.

În acest context se înscrie și perioada lui Vasile Lupu, care, în domnia sa de aproape două decenii (1634—1653), reușește să redă o nouă și ultimă strălucire Sucevei medievale.

De la mijlocul secolului anterior, situația țărilor române se înrăutățise mereu, pe măsură ce Imperiul otoman își impunea tot mai mult dominația. Din ordinul

otomanilor, ca să-și recapete dominația, Al. Lăpușneanu fusese nevoit să incendieze parțial Cetatea Sucevei și să-și mute reședința la Iași. Deși curtea domnească de la Suceava n-a fost abandonată definitiv, totuși diminuarea interesului domniilor pentru vechea reședință a contribuit treptat la scăderea parțială a importanței orașului, la sfîrșitul secolului al XVI-lea și începutul veacului următor.

Urmărind refacerea autorității domnești și a puterii centrale (grav afectate în timpul luptelor dintre urmașii Movileștilor), Vasile Lupu și-a dat seama de rolul deosebit al Sucevei în materializarea politicii pe care o preconiza, de emancipare a Moldovei de sub jugul otoman, printr-o alianță cu Polonia și Transilvania.

În acest sens, printr-o sistematică acțiune constructivă, el reface atînt Cetatea de Scaun, cît și Curtea Domnească. Documentele vremii menționează numeroase cereri adresate Bistriței, de domn și dregătorii lui, de a se trimite mesteri și materiale, necesare construcțiilor inițiate. Călătorii străini care vizitează acum orașul vorbesc despre o cetate „foarte frumoasă și puternică”. Curtea Domnească se prezenta drept un ansamblu vast și impunător, cu mai multe clădiri și zid de incintă. Palatul propriu-zis avea pivnițele și parterul de piatră, iar etajul de lemn. Curtea era alimentată cu apă din izvoarele de la Șipot și avea sistem de canalizare. Tot în perimetrul curții, Vasile Lupu a ridicat la 1643 mica și cocheta construcție a bisericii Beizadelelor (Coconilor), care se remarcă și astăzi prin proporționalitatea volumelor sale. În apropierea curții se găsea o baie publică și un spital (cel mai vechi din Moldova), fondat în 1619 de mitropolitul-cărturar Anastasie Crimca.

Vatra propriu-zisă a orașului continua să fie limitată. În general, la zona marcată de vechiul șanț cu val de apărare (din secolul al XV-lea), deși aceste elemente de fortificație erau acum aproape complet estompate. Tîrgul era limitat, deci, spre est de pi-

(continuare în pag. 4)

Nicolae URULESCU

autograf Ion Luca

„Arta este deplinătatea omului”

Aud năucitoare spunere: Literatura trebuie să fie, firească! Și totuși artă înseamnă nefiresc. Ciudat.

Arta este o poruncă a vieții. Altfel nu s-ar fi ivit. Nevoia de a trăi nefirescul artei țîșnește din fire. Arta este firescul de a trăi nefirescul, este viața dincolo de fire.

Ciudat și totuși neciudat.

Ce avem noi în suflet aidoma cu ce-i aievea?

Sufletul este apa care se sbuciumă la fărîmul lumii. Ogîndă care fărîmîtează și strîmbă în valurile ei tot ce se răfrînge de pe liman și din sine.

Înțelegerea minui noțiuni. Noțiunea e suc rămas storcînd deosebirea din cele asemănătoare. Noțiunea-suc are mireasma și țîria multelor din care e stoarsă. Le închipuie pe toate, nefiind toate, ci dincolo de toate. Simbol.

Noțiunea e iniția cioplire de artă a omului.

Ea este icoana artei însăși.

Nu putem avea bucurii înalte sufletești în alt chip decît lăsîndu-ne în vraja artei, care ne prinde cu nefirescul ei depășitor al celorlalte nefirescuri.

Artă înseamnă basm.

Artistul e omul care trăiește lăuntric simboluri neobișnuite, o lume de poveste. Lucrarea de artă mărturisește trăirea celui ce a înfiripat-o, sau înlesnește trăirea celor ce sînt în stare să supraviețuiască după artă.

Să nu se ia nașterea unei lucrări din artă drept plămăuire de artă. Plămăuirea e rod lăuntric. Naște și se desfășoară înlăuntru. Ea este culmea vieții sufletești. Nașterea lucrului de artă este rodul unui mesetger. E o facere de a doua mină. O făptuire afară a videnței desăvirșită în noi.

Plămăuitorul de artă alcătuie o lume nouă. E un ziditor.

Maimuțarea vieții nu e artă. A înmulți ce este, în chipul în care este, o fac și necuvîntătoarele. O astfel de înmulțire nu adaugă nimic la zilnicul nostru.

Ceea ce în cunoaștere este noțiunea în literatură e caracterul. Logica este drama noțiunilor care între ele, mai pătimăș sau mai puțin pătimăș, se-ndrăgesc ori se urăsc.

Literatura de artă este drama caracterelor.

Caracterul povestit de trăitorul lui, în ciocnire cu sine și nesinea lui, dă lirica; iar caracterele povestite de cel ce-și închipuie că le trăiește alții, dă dramatica.

Omul nu poate fi decît liric. Nu poate ieși din el. Multimea caracterelor din afară fiecare le trăiește în mugur sau în floare în sine. Scriem despre alții răsfoindu-ne pe noi înșine.

Numai după înfățișare scrisul e liric ori dramatic.

Nuvela, epopeea, balada... sînt drame povestite. Comedia și tragedia sînt drame înfîrșite prin joc.

Să nu avem îndrăzneală a spune că știm tainele artei, noi care din vraștea filosofiei ieșim buimaci de neștiința despre suflet.

Arta nu are țipare. Știm că naște. Simțim involburarea ei.

Atit.

Arta este deplinătatea omului.

A PRIVI

Pe strada Lebedei nr. 8

În luna iulie, a anului 1965, am fost invitat la familia poetului Traian Chelariu, la București, pe strada Lebedei, nr. 8. Cum bucureștenii localnici sînt foarte amabili, după coborîrea din tramvai, am fost îndrumați către strada căutăta. Spre surprinderea noastră plăcută, după cîțiva pași, ne-am izbit de bărbia voluntară și ochii blunzi ai poetului, care ne aștepta. Bucuria revederii a fost sinceră. Ajuși în fața casei, ni s-a deschis o porțiță de fier forjat, negru, continuare a gardului. Ne-am aflat în fața unui covor de petunii și flori de piatră, vegheate de un cais, plin de parfum și rod auriu. Un grilaj, tot din fier forjat, încadra scările de granit care duceau spre intrarea casei. Ferestrele ușii erau pictate de fiul poetului, amintind prin colorit de vitraliile bisericuștii. Surpriza asta am avut-o și în fața ferestrelor casei. N-am vizitat toată casa, dar atît cît ni s-a oferit ne-a fost îndeajuns, pentru a întui mediul familial al poetului. Nu pot descrie mobilierul, n-am fost atentă sau interesată, dar pereții acoperiți de rafturi pline cu cărți valoroase, tablourile și miniaturile, operele de artă, m-au emoționat. Am remarcat o sculptură în lemn care reprezenta chipul poetului și una turnată în ghips, imaginînd-o pe fiica lui, ambele lucrate de Șerban, fiul acestuia. Prin deschizătura ușii am putut vedea curtea, frumos îngrijită, gazon, o masă cu scaune. Pereții casei erau îmbrăcați în viță de vie, pe ramurile căreia creștea rodul. Doamna Ecaterina Chelariu a făcut onorurile casei și după masă am făcut fotografiile cu insoțitul Traian Chelariu,

cu soțul și fiica mea. Apoi poetul a început a depăna amintiri, ocolînd, cu decență, un timp în care îl năpădiseră greutățile. Ne-a vorbit despre repunerea lui în Uniunea Scriitorilor, cînd a fost ajutat de Tudor Arghezi, care i-a spus: „Trebuie să facem... d'une pierre deux coups pentru reîntrirea onorabilă în drepturi”. Ne-a vorbit despre referințele frumoase ale lui Panaitescu D. Perpessicius, ale lui Tudor Vianu și ale altora. Prieten de familie cu marele Tudor Arghezi, ne-a vorbit despre plecarea acestuia cu delegația parlamentară la Moscova pentru readucerea în țară a tezaurului, despre nunta Mitzurei Arghezi, despre plecarea lui Tudor Arghezi, — bolnav de ochi — în Elveția. Unele discuții, îi aduceau pe buze versuri care se potriveau subiectului. Venind vorba de mult dorita pace în lume, a spus: „Pasărea muntelui alb și a scrii / numai zăpadă pe aripi și cer / pasăre-a păcii și a tăcerilor / basmele noastre și-acuma te cer”. A trecut la Bacovia, vîzîndu-l „Cu fata de martir, aproape iisusiană cu trăsături fine, nobile, spiritualizate”. Ne-a povestit despre primirea festivă a acestuia la Casa Școlii, cînd i s-a oferit „Ordinul Muncii clasa I”. Am înțeles că era bun prieten cu pictorul Tucelescu, care, după părerea lui, „Este uluitor! Un halucinat ce pornește de la covorul oltenesc și, folosînd o paletă puternică, pictează primitiv”. Corneliu Baba, mult apreciat, „poartă wagnerian bascul lui negru”.

Cădea seara, cobora noaptea și noi ne reușeam să plecăm din casa primitoare a familiei poetului. La despărțire, regrete în suflet, spuse prin priviri. Abia în toamnă, la re deschiderea anului universitar, urma să ne revedem. Ochiul îi erau umezi, dar zîmbetul lui ne-a consoolat. „Păreri de rău nicidecum să nu-ți coboare / În zile picla marilor tris-teți / E ca un cîntec viața trecătoare / Pe sub frunzișul scurtei tinereții”.

Iolanda FILIPESCU

Ion Puha scrie în tradiția literară a prozei moldovenești. **Istoriisrile lui George a Macrinei**, grupate în prima parte a volumului, mi-au amintit de povestirile lui Druță, unde-am descoperit aceeași aplecare către formele arhaice ale existenței rurale, aceeași nostalgie a paradisului pierdut, aceeași memorie capricioasă, care dezgropă din depozitul de amintiri fragmentele unei civilizații pe cale de-a dispărea. Povestitorii moldoveni ies cu toții de sub ștampilă a lui Creangă: „De pe vremea când începusem a fi nelipsit la horele satului, de la nunți și cunătorii, am cunoscut viața asezărilor străvechi pe de o parte și alta a apei Sucevei, până hăt în sus către obcinile împodobite de frumusețile pădurilor tainice”. Așa încep **Istoriisrile...** și ai sentimentul că ele reeditează acea autobiografie fabuloasă — **Amintirile din copilărie**. Spuse „la gura sobei”, „când în jărătecul vetei se rumeneau cîrnăciori și șuncă afumată și aveam grijă să învățăm țiglele pentru a nu se arde asemenea bunătați preparate din godacii pe care-i sacrificam în sărbătorile de iarnă”, **Istoriisrile lui George a Macrinei** sînt transcrise așa cum au fost auzite din gura „povestitorului”: ele au acea oralitate specifică și acel „canon” al povestirii care-și propune să despică în real o fantă, prin care imaginarii, pus în toate drepturile lui, să umple golul unei clipe. Aceste istorisiri se spun „în scri lungi și geroase”, „în pieajma ulciorului, încercînd lăria rachiului fierț cu mirode-ni”. Acesta este al doilea „topos” al povestirii moldovenești, cel sadovenian, din **Hanul An-**

cutei. La gura sobei, cu o ulcică de vin în mînă, povestitorul și auditoriul său se livrează poveștii. Povestitorul este unul „viu”, îl simți „în carne și oase”, gesticulînd, sorbind savoare-cuvintelor, umplînd clipele nu numai cu farmecul povestirilor, ci și cu „lumina stranie a chipului său”. S-ar zice că protocolul „istorisirilor” ține în egală măsură de cadru și de artă „interpretativă” a povestitorului, care nu este doar un născocitor, ci și-un actor.

lele au trecut ca apa peste piatră, doar șlefuit-o. Impresia de autobiografie nu se șterge. Întîmplările țin de un ciclu secret al vieții, în care un personaj ca Orbul poate deveni, la un moment dat, singurul „clar-văzător”. O dată cu Petru Arbore cel bătrîn, bunicul sculptorului, moare nu numai amintirea poveștii: testamentul lui lasă urmașului ceva ce nu mai este.

„Cele mai frumoase pagini ale cărții sînt cuprinse în **Istoriisrile lui George a Macrinei**. Alături de câteva întîmplări cu haz, sînt adunate aici istorisiri bizare, îmbibate de o curiozitate specială. Un țaran e atacat, în pădure, de lup. Lupul îi sare în spate și-i sfîșie umerii. Țăranul strînge lupul de gît și-l ucide, dar spaima rămîne: omul înnebunește. Se întoarce în sat cu fiara în spinare, dar cu mințile pierdute. Natura este prietenoasă, dar și stihinică. Mihai își ridică o casă (**Casa**). Nefăcînd sacrificiul de om, casa se spulberă în furtună. O ciută se răzună pe vinătorul puilor ei, călcîndu-l sub copite (**Răzbunarea ciutei**). Dar și omul se răzună pe animal: badea Tănase reușește să lege cu o frînghie doi căpriori. Căpriorii se zbat, îl trag după ei pe vinător și-n cele din urmă îi scapă din mînă. Tănase se consolează: „V-ați dus cu tot cu frînghie, împie-litaților! Las' că dă el lupul peste voi. De el nu scăpați, așa legați cum sînteți” (**Țapii**). În sfîrșit, înspăimîntat de turma de mistreți care se-apropie de el călcînd pămîntul, un țaran ucide un pui. Ca să scape de răzbunarea turmei, se urcă într-un copac. Mistreții scurmă la rădăcina copacului. Înspăimîntat, țăranul cade din virful copacului, sperînd, la rîndu-i, mistreții. Omul scapă de pedepsa turmei, dar își pierde mințile (**Sfîrșitul pîndei**). Istoriisrile acestea sînt, în marea lor majoritate, violente. Ordinea care le guvernează nu este una umană, pentru că și omul este pedepsit de o justiție a naturii. Ai zice că într-o justiție „ecologică” el este primul care încalcă legile.

DESPRE BUCOVINA*

La „istorisiri” voi reveni mai tîrziu. În partea a doua, volumul lui Ion Puha conține „Însemnările lui Dinu Zlătaru” — sub titlul **Statuia**. Naratorul este, aici, scriitor în vacanță. Subiectul imi este cunoscut dintr-o versiune teatrală, anterioară celeia în proză, apărută într-o plachetă. Acolo accentul cădea mai mult pe atmosfera nocturnă, pe stranietatea locurilor și pe ciudățenia oamenilor. Dincoace, acțiunea ia partea leului. Sculptorul Petru Arbore lucrează la statuia tatălui său, Ion, căzut în primii ani ai „lupetei de clasă”. Ucigașii lui își fac, în final, apariția, în chip de cetățeni ai unei țări străine, și pier, la rîndul lor, pedeșiiți ca de-o justiție immanentă. Măsură la întîmplări. Dinu Zlătaru intercalează în textul însemnărilor sale fragmente de publi-

ca de-o justiție immanentă. Măsură la întîmplări. Dinu Zlătaru intercalează în textul însemnărilor sale fragmente de publi-

ca de-o justiție immanentă. Măsură la întîmplări. Dinu Zlătaru intercalează în textul însemnărilor sale fragmente de publi-

Val CONDURACHE

* Ion Puha, **STATUIA**, Ed. Junimea, 1988.

Chiar din primul moment, noul venit a observat ceva ciudat în privirea gazdei și nu s-a simțit nici o clipă, după aceea, în apele lui.

— Ce știți, doamnă profesoară, despre omul acesta? a întrebato el.

— I-a adus aminte împrejurarea în care-l cunoscuse.

— C-a fost un personaj bizar, atît pot să vă spun, a răspuns dinșă. În rest nu mai știu nimic despre el, l-am uitat. Într-adevăr, mi-a fost foarte apropiat în timpurile acelea, credeam că-l cunosc foarte bine, dar el era și altfel de cum izbutisem eu să-l apreciez, mai tîrziu am înțeles. Și, dacă ar fi să mă bazez pe părerea mea de-atunci, aș greși. Iar altă părere mai nouă nu am. L-am uitat fără să-mi dau seama, așa-i adevărul. Ți se întîmplă să-ți uii părinții, cum să-l ții mîntea toată viața pe unul ca el?!

— Și totuși, trebuie să ne-ajutați, doamnă! a mai zis procurorul acela, avem nevoie să ne faceți un portret al lui cît mai veridic, înțelegeți? Culegeți date, informații — orice detaliu e prețios! Trebuie să reconstituim, din astfel de cioburi disparate, chipul complex al unui semen de-al nostru care și după moarte ne dă de furcă. Ne veți prezenta, așadar, o lucrare scrisă, sinteti singura în măsură să faceți asta.

— Păi, ceea ce-mi cereți pare a fi literatură. Or eu...

— Nu ne deranjează dacă literatura asta slujește intențiile noastre Sprijiniți-mă să-nchid odată dosarul asta, că m-am săturat de cînd îl văd plîmbîndu-se de pe un birou pe altul. Dar văd că v-ați întristat. La ce vă gîndiți?

— Vreți să știți? La Preda mă gîndesc.

— Cine-i asta? a-ntrăbat, neputîndu-și masca o tresărire. Ce-i cu el?

— E un elev de-al meu, Preda Laurențiu, așa-i numele lui complet, a răspuns profesoara care a bîgat de seamă zvicnirea involuntară din privirea lui. Băiat foarte isteț, a completat ea. Înșă fabulează. Mi-a strîcat astăzi toată lecția și trebuie să caut un coleg binevoitor pe care să-l rog să-mi împrumute o oră, ca să fiu la zi, că nu mai e mult pînă la sfîrșitul anului școlar.

— Dar ce legătură are elevul asta cu cazul nostru? a întrebato bărbatul privind în podea, ca să nu i se observe pe chip emoția ce-l stăpînea.

— Ascultați-mă să vedeți ce-a făcut astăzi. Cît beți cafeaua, vă povestesc. Zice el: „Doamnă profesoară, la noi în grădina am descoperit leșul unui dihor”. Copiii din clasă s-au amuzat, eu am cerut liniște bătînd cu creionul în cadredă și l-am întrebato pe băiat: „Și ce-i cu asta, Preda?” Dihorul ucis, mi-a răspuns el, făcerea parte dintr-o familie ce-și are birlogul în deșul gardului nostru viu care-nchide ograda în partea dinspre izlaz. Numai eu le cunosc locul, că tata, dacă l-ar ști, i-ar stîrpi. El bine, a zis mai departe, fără să respire, elevul Laurențiu Preda, concluzia mea — și tata-i de acord cu mine — este că dihorul acesta a fost ucis de unul de-al lui. Nu un om l-a făcut capătul, a ținut să precize-

ze băiatul, ceea ce de fapt se subînțelegea, sînt sigur de asta. Cîc-ar fi pătruns pe pămîntul nostru, sub nasul nostru ca să-l omoare? Și încă fără nici un folos, că dacă, totuși, ar fi făcut-o vreun vecin oarecare, din cine știe ce motive personale, i-ar fi luat blana. Dar ucigașul nu l-a jupuit. Alte dihanii capabile să omoare un dihor nu se ascund în gardul nostru viu și nici prin alt loc în preajmă n-am auzit să fie. Și mai e o chestiune, doamnă profesoară, să vedeți. Întrucît, în felul lor, imi sînt dragi dihorii mei, le urmăresc cu atenție viața în comun, bineînțeles cît mai îngăduie ei, că sînt foarte prevăzători. Mi-am improvizat cîteva puncte de observație discrete și stau acolo nemîșcat uneori ore-n șir, pîndindu-le ieșirile și intrările-n birlog”. Mi-am pierdut răbdarea și i-am cerut să fie mai concis, la care el m-a implorat să-l las să spună totul așa cum

te numai din nevoia, din plăcerea de-a ucide, apoi să fugă, pierzîndu-și urma”. „Mi se pare riscantă ipoteza ta, Laur!” am zis, dar el nu m-a contrazis. „Bineînțeles, doamnă profesoară! Înșă eu dispun și de alte date, culese tot de mine, pe care le coroborez pentru a fi în stare să formulez argumente. Deocamdată mă opresc la această concluzie: că dihorul ucide, ucide gratuit, după care se autoexilează. Se condamnă singur la pribegie pe viață. Nicăieri, nici un colectiv nu-l va accepta, nu-l va asimila și el va rămîne mereu singur și înstrăinat”. „Iarăși fantezie, Preda, am zis. Prea multă, băiete, nu crezi?” „Iarăși, doamnă, iarăși fantezie... Dar bazată pe...” „Deocamdată, am spus eu, chestia asta cu înstrăinarea, cu neadmiterea în colectiv, cu autoclastrarea și pribegia, recunoaște singur că este forțată, intră în domeniul speculației gratuite. Sigur, prezumții-pre-

cu m s-ar zice patria ca să-și uite fapta. Arc, probabil, remuşcări”. Observați, domnule Darie, se mergea prea departe și nu puteam să nu rid pentru această zben-guială pseudostiințifică la care asistam. Dar Nona voia lămuriri. „Să-și uite fapta?! întrebă ea mirată. O poate oare uita dacă se depărtează de locul crimei?” „E o simplă prezumție, nu uita!” zimbî Preda cu aceeași frumoasă modestie care prinde bine la origine, cu atît mai mult la tineri. „O prezumție ca toate cele de pînă acum, am ținut eu să generalizez, să nu rămînă cineva cu impresia că am avut o lecție științifică”. „Exact, doamnă profesoară, a întîrit Preda, am mai spus-o mi se pare. Mie-mi place, totuși, să cred că acesta-i adevărul în cazul dihorului meu. Că memoria acestor jivine, despre care știm atît de puține lucruri, are această particularitate: părăsind un teritoriu, uită tot ce s-a petrecut acolo”. „Atunci — îl ajuta Nona să se clarifice —, pedălînd pe ideea ta fantezistă, înscamnă că, dacă dihorul respectiv, în speță Andone (și mă bucur mult că nu o femeie) a fost în stare de-o astfel de crimă, dar asta-i altă poveste de-acum), dacă Andone, deci, se-ntoarce după un timp pe locurile pe care le-a părăsit, îi revine în memorie fapta sa?” „Sigur că da! a zis Laur. Sau, mai bine spus, e posibil”. „Hai să mergem și mai departe, cu îngăduința dumneavoastră, doamnă profesoară, nu se lasă fata. Dacă revine, cum spui tu, Laurențiu, și-și aminteste perfect de ceea ce a făcut, îl muștră conștiința? E chinuit de remuşcări? Asta-i părerea ta, Laur?” „Nu numai atît, rosteste încet, apăsut, ca pe o convingere certă, băiatul. E posibil ca, descoperindu-și vinovăția de care uitase (poate voit, poate nevoit, asta nu știm), dîndu-și seama de ce a fost el în stare să facă, să nu poată supraviețui?” „Ei, asta-mi place! zise în sfîrșit satisfăcută fișneata aia de Nona. Abia atunci s-ar face dreptate!”

— Sînt dezolat, zise trist procurorul după o pauză în care își căută cuvintele ca să nu se exprime prea dur. Sînt dezolat, doamnă profesoară. Credeam, eram convins că voi desprinde din această relatare ceva care să ne fie de folos în cercetarea noastră și — de ce să nu fiu sincer pînă la capăt? — care să-mi răspundească răbdarea cu care am ascultat-o. Poate n-am sesizat eu aceste elemente care au legătură directă cu...”

— Exact, acesta-i adevărul, domnule procuror. Cu părere de rău confirm ipoteza dumneavoastră: n-ați sesizat esențialul din istorisirea mea. Și mă mir. Bărbatul făcu ochii mari. „Ce vrea să spună femeia asta?” se întrebă.

— E posibil, zise apoi nesigur, e perfect posibil, cu toate că eu sînt convins... Ați putea, atunci, să-mi arătați dumneavoastră, doamnă Rădeanu, ceea ce mie mi-a scăpat?

— Asta și vreau să fac, domnule Darie. Vă rog însă să mă

(continuare în pag. III)

Fragment din nuvela cu același titlu

PROZĂ
Dihorul din grădina lui Laur de Onu Cazan

se pricepe. M-a rugat atît de frumos, că nu puteam să nu cedez. „Aveam cîinci indivizi, doamnă profesoară, a zis. Îi știu pe toți, le-am pus și cîte-un nume, unora le-am dat și porcele. Vă dați seama că mi-au trebuit multe înțîlniri din astea tainice ca să le identific semnele particulare, mai ales din comportament. Și țineți, vă rog, seama, a mai zis el, că dihorii ies numai noaptea din ascunzîși!”

— Pînă acum n-am sesizat nici o legătură cu ceea ce ne interesează pe noi, a observat procurorul încruntat.

— Bineînțeles, a acceptat dinșă, așteptați să vă mai fac o cafea. Sîi iertați-mă că mă mai reped din cînd în cînd în bucătărie și vă las singur. „Vreau să vă relatez, a zis Preda, că deși a fost ucis un singur individ, pe nume Raul, mie-mi lipsesc din culcus doi dihori”. Interesant, nu m-am putut abține eu să remarc. Și ce deduci de-nici, Laur?” îl întrebă. El a stat puțin pe gînduri s-a scărpinat după ceafă, apoi a spus rar de tot: „Cred că pe cel descoperit de mine, pe Raul, l-a omorît tot unul de-al lor. Andone, așa-l cheamă pe ucigaș”. „Înseamnă că-l știți, am remarcat. Cum poți să-l acuzi de crimă dacă nu l-ai văzut?” „V-am spus că lipsesc doi din birlog. El bine, al doilea e el, Andone. A dispărut după moartea lui Raul”. „Și asta-i un indiciu serios care să te conducă la o asemenea concluzie?” „Tot ce vă spun eu, a răspuns cu modestie elevul meu, sînt, firește, speculații, doamnă profesoară. Eu nu pretind deloc că fac cercetare științifică, ci simple observații de dilectant. În cazul la care mă refer, presupun pe bază de deducții că la această specie, la dihori adică, este obiceiul ca, din cînd în cînd, un individ să sară asupra altuia, să-l ucidă fără nici o justificare, poa-

zumții, admit, dar să nu mergem, măi, prea departe cu fantazarea, să nu ne depărțăm prea mult de sînta realitate!” „Doamnă profesoară, se ridică atunci Mihaela Cordun, o altă elevă bună de-a mea, domnule procuror. Vreau să mă pronunț și eu în legătură cu tema colegului nostru. Mie mi se pare îndrăzneată și, cum să mă exprim... frumoasă!, da frumoasă! Cel puțin pe mine m-a prins, m-a captat, a mărturisit fata zîmbînd, chiar dacă, din punctul de vedere al adevărului, al verosimilului dacă vreți, suferă serios Deducția lui Laur o să mă preocupe multă vreme. Uitați, de pildă, doamnă profesoară, eu mă-ntrub ce se-ntîmplă, totuși, cu dihorul ucigaș?” „Să-ți răspund Laurențiu!” îi zice. „Ce întrebare-i asta?” ceru lămuriri băiatul. „Vreau să știu dacă el rămîne nepedepsit pentru fapta sa abominabilă”. „Dar pribegia? a răspuns Preda interogativ. Dar claustrarea, hălăduiala lui fără rost pe meleaguri ostile, ce sînt astea dacă nu un supliciu continuu?” „Stai puțin, Laur, am zis eu, stai să lămurim un lucru, băiatule! Un lucru care nu mai e de domeniul speculațiilor. Mihaela te-a întrebato dacă dihorul tău rămîne nepedepsit. Viața, copii, viața, în general, și viața sălbăticiunilor cu atît mai mult, nu încap în tiparele confecționate, lansate și susținute cu sîrg de autorii de literatură moralizatoare!” „Totuși, eu aș vrea să fie pedepsit necruțator!” întări cu încăpăținare fata. „Veți fi vrînd tu, am zis eu cu blîndețe, înțelegîndu-i spiritul de justiție, dar nu se poate!” „Eu aș dori să știu altceva, doamnă profesoară, s-a ridicat în picioare Nona Pintilie, cea mai scundă dintre fete. Pentru ce s-a autoexilat dihorul? În ce scop a făcut-o, atîta timp cît nimeni nu-i cerea socoteală pentru actul său?” „Am răspunsul pregătit, zise băiatul. Dihorul pleacă, își schimbă

ILIE DAN

Imnurile lui Salustius

LACRIMA
Cît mai există și acum
În oglinda lumii-lacrimă de fum !...

MUTARE
Pe zarea îndoielii ca la-nceput,
Să fug din mine, în nimeni să mă mut !...

EXPLOZIE
Arde-n jarul unui vis mornic
Izbăvirea clipei ce-a murit...

SALT
Încep să ies, bolnav de liniștit,
Din palida zăbavă a visului zdrobit !...

ORIZONTALĂ
Plugul vremii ară-ades cotit
Și sămînța plînge printre vremi,
Ca ogor al liniștii-ai venit,
Dînd binețe veacului ce-l temi !...

COGNOMEN
Șoapta norilor prin ceruri se prelinge,
Năluca zămisliță-n bucurie
Recheamă-n viscolul din singe
Duruta rană a cetii, albăstrie.

CURCUBEU
Căline ard, plîngînd suspine,
Buimăcîte-n verdele sărac,
Rup din nou nădejile din mine
Și-n potcoava lunii le prefac...

PROFIL
— numai pentru Fata Minune —
Sufletul — un cîntec de dor,
Ochii — altfel de izvor,
Fruntea — un pridvor de lună,
Sînul — țipăt de lumină,
Părul — cerul de mătase,
Umerii — nădejdi rămase,
Fața — un ștergar de rouă,
Trupul — taina cea mai nouă,
Coapsa — fulgerul buimac...
Eu în ce să mă prefac ?

INSCRIPȚIE
Sub mălinul lunii, taină ai rămas,
Înscrutînd, sub vreme, sufletu-mi popas !...

BALANS
Bicliu bucuriei arde liniștea din noi,
Vălul amintirii vălurînd-napoi...

TALAZ
Burează luna inserării blajine,
Rostogolînd lumina-n vis, spre tine !...

CONEXIUNE
Sub copacul clipei, lină-i dup-amiază
Alungată din zburdarea unui vis,
Teama s-o priceapă, să respire raza
Hohotînd într-un amurg învîns...

CUMPĂNA
Vestitor al vremii livide,
Dangănul clipei ucide, ucide...

pastel
e un miros aprins în fiecare neme
în fumul violet căzut din lună moale
îmi caut umbra-n ape dusă mai la vale
la tine-n somn începe-aceeași albă lume
culoarea curge grea în mîrt și porumbare
în nucă miejii și-au cusut cămașa largă
preaamăgîită de-a zimbirii tale barcă
o nimfă moare-necîntîită din migrare
căderea noastră în prăpastie solară
în nervii lung vibrați o trecere grăbită
din macul șoaptei se ridică o ispită
desculță și o văd cu ieri a doua oară
azi știu ce calci indiferentă sub sandale
albastru singe țî-i rugos sub ruginire
dar e cuprins așa în frageda roșlire
un an întreg robii la curtea dumatile
Mircea TINESCU



ION BELDEANU

Zaharia SÂNGEORZAN

Puținele rinduri de mai jos nu se doresc altceva decât o îmbrățișare prietenească pentru poet și om. Momentul biografic pe care Ion Beldeanu îl traversează acum este unul esențial, când privirea submersă în trecut readuce torii poeticești și chipul balantei sub semnul căreia și-a închisuit cărțile.

De la debutul de acum mai bine de două decenii (Atenu, 1964) și pînă azi, poetul n-a cunoscut bine decît geografia Bucovinei și impresiunile ei candoare, marea ei albatre, spiritul ei genuin și formele arhetipale ale ființei Locului. Numele cărților de poezie ale lui Ion Beldeanu (Mirele pînii, Cartea Românească, Bună seara, frumoasă poveste, Junimea, 1981, Armura solară, Eminescu, 1984, Lecția de melancolie, Dacia, 1987) alcătuiesc singure o propoziție despre poezia unui autor ce nu cunoaște incandescențele, dar care se drapează în vâlul frumos al iluzoriului și-n hlamidele transparente ale călătorului cu gîndul într-o Hiperboree autohtonă.

Marcel MUREȘEANU

„Ion Beldeanu și-a fixat cu mai multă claritate și persuasiune, din fluxul și refluxul memoriei, un topos — melancolia — care definiște atît o evoluție valorică, cit și o disponibilitate de a transcede realitatea, de a-i da un nou chip, o nouă identitate”.

„Un solitar pornit în căutarea Arcadiei la întîlnirea „cu marea ogor al destinului”, „sădind mierle” în „imperiul nestăpînit” al cuvîntului, încă mușcînd din „coapsa iluziei”, Ion Beldeanu face figura unui neoromantic”.

Adrian Dinu RACHIERU

„Un poet discret cu o prezență calmă și pură, un poet pentru care discursul literar nu e decît o formă de a însoți spectacolul realității”.

Traian UNGUREANU

proba de viață

Proba mea de viață
Se consumă în fiecare zi. Mergi înainte
Și ai grijă să nu se năruie cîntecul
Mi se spune și eu înaintez
Precaut printre turmele
De sulii
Scinteindu-mi memoria
Clopotele se rostogolesc la
Picioarele învingătorilor
Și din cenușa cea verde
Se ridică aburul regretelor

Orașul năvălește zăngănindu-și cheile
Mă simt vaporos
Ca o tresărire de trestie
Îmi aprind țigara fericit de
Propria mea naivitate:
Zidurile se macină încet și sigur.

întoarcere paginile

Nu voi exclama: privește-mă
Cum ard mistuit de cuvinte
Deși mi-e sete și cei care trebuie
Să audă abia se mai
Văd din pădurea lor de sticlă

Nervii sunind ca un clopot
Deasupra clipei fragile cresc apele
Mari ale Semiramidei
Îmi spun totuși: e dreptul tău
Să intri în această pădure
De mesteceni și să mori
Acoperit de o palidă ninsoare
Un miros de piine aburindă
Și de mere fără de uitare

Fiul deschide cartea
Și calul de poveste întoarcere paginile
Galopind peste cetățile năruite.

urmează-mă

Urmează-mă prin pădurea de semne
O adiere de uimire
O privire neliniștitoare
Diluid această clipă uriașă
Nu atît încăpăținare
Cît mai ales înțelepciune
Se cere spre a-i gusta bucuria
Pașii noștri colorează ochiul
Nedumeritei dimineți
Auzi sunetul galben
Al undei galactice
Ce splendoare singele
Înfășurat precum o peliculă
Din care zvicnește sămînța
Marele său strigăt neinceput
Ceva se surpă
Ceva amintește de haos
Noi vom trece poarta de tăcere
Subțiați de extaz și nemărginire

Dincolo de care mustește lumina
Carnea ei chemătoare.

un loc vulnerabil

În iarba dulce a iubirii
Cîntă mirtul
O fugă din care leopardul
Va atinge cumpăna levitației
Încerc să rețin această stare de
Inițiere în arenele poeziei
Seriu despre clipa
De contaminare a oglinzilor
E un loc vulnerabil, vei spune
Bună seara, vino să privim
Acvariul cu peșșorul de aur
Trăgînd după sine iluziile roze

O picătură de sînge
Sparge echilibrul: de aici încolo
Începe uitarea.

puterea luminii

Cu palmele pătate de respirația
Purpurei
El traversează amiaza.
Nu știe mai mult
Decît ceea ce a văzut: o
Imensă cîmpie răsturnată
Într-un ochi de condor

Acum el poate povesti.
Nici o lumină nu e mai puternică
Decît pasărea ucisă în zbor.

fulgurări estivale

Peste spicele verii
Lacrima macilor roșie
Vine iubita în pași de izvoare
Și ziua se sparge în umbre și salcie
O, numai sus de stele
E marea cîmpie a capriciilor
Acolo vinătorul cel vesel
Cîntă din arc de mătase

Te poți întoarce
Mă vei privi, mă vei uimi
Sînt un erou fără glorie
Poemul acesta ne aparține
Mai mult decît noaptea în care
Ne vom cufunda trupurile fosforescente.

o, poezia

Palmele mele așezate
Peste pagina devoratoare
Un firisor de nisip
Trece printre degete
Colorînd-o în roșu
E strigătul singelui
E rădăcina nepotolită din care
Se ivește ochiul de pasăre
Al poeziei, o, poezia cea
Veselă, poezia grațioasă
Și deplin diafană
Iat-o dînd să zboare
Convinsă că tot ce zboară
Și așa mai departe.

dans

Lumina îmi spintecă ochii
Eu înălțat pe un
Piedestal de catrene
Cu rinjetul frumos conturat
Dimineața miroasă a moarte eroică
Altădată mă întorceam
Pe cai de hermină
Potcoavele lor sapă scările Cetății
Amestec de smirnă
Și zid năruit
Rugina îmi urcă pe glezne

Și tu, cel care aștepti
O rupere de nori, o sfîrtecare,
A heruvimului delator
Nu vei descoperi decît același suris
Ca o rochie de bal valsînd în neștiri
Peste covorul din cioburi de sticlă.

glasul meu

Glasul meu dezvelindu-ți
Respirarea de fluturi
Limpezi vocale în palma amiezii
O, cit de repede
Ruginește cîmpia, cai de plumb
Îngenunchează
La picioarele tale superbe
Topindu-se, volatilîndu-se

Ce ascunde totuși această
Tăcere, ce miel doarme
În iarba surisului?
Nu te mai văd, ochiul mi-i galben
Și sterp, mohorit
Macii prind să biciuie intrarea
Pot spune: s-a isprăvit
Nu mă întreb, de ce-am mai venit?

cîștigătorul

Nu mai sînt tînăr, îmi zic,
Și nici nu mai am încrederea
De altădată în oul lui Columb
Hoinăresc pe sub faldurile
Supernovelor
Și din cînd în cînd cobor
În realitatea poemului
Pentru a culege
Flori de nalbă și de urzică moartă
În timp ce chiar moartea
Trece surizătoare
Pe partea cealaltă a idilei

Cumințenia nu se cîștigă oricum
Mai zic, nici marea măr al
Discordiei nu se ia de oriunde
Ceea ce mă face să cred
Că dintotdeauna
Cîștigătorul rămîne singur.

cînd vine euforia

Voi spune ceea ce se petrece
Acum și aici: pe foaia albă
Dormitează motanul
Ori poate e doar o pîndă
De care nu trebuie să știu
Brusc verbele se ridică
Și sparg fereastra; ar fi
Nevoie de puțină culoare
Nimic mai precis
Decît mirosul speranței
Induioșind și o armată
De elefanți. Cărțile, iată, capătă
Dintr-odată o existență
Voioasă (n-are rost să insist)
Totdeauna cînd mi se
Întimplă să rămîn singur
Aud fierăstraiele rupîndu-se-n ziduri
Ies în grădină și repet
Ultimul vers din poemul neterminat

Peste cuvinte se instalează euforia.

ore duminicale

Ei alinați de-a lungul chioșcului
de ziare, ei fericți de
propria lor răbdare, cerul ars
picură orele duminicale
și dintr-odată memoria
începe să pîlîie
Acum iată-i înofind
prin cuvintele cu cerneala crudă
acum iată-i devorînd
ezoterice americ
falii de realitate din care
se văd rănile mustind:
sinucideri războaie, atentate
ei mestecă dulcea carne
a iluziei și o voce suavă
înfloresc pădurea
și o pasăre ciugulește
sămînța victoriei;
Una cite una
foile mototolite
umplu clepsidrele salubrității.

așteptîndu-te

Și iar așteptîndu-te în vreme
Ce pe străzile din Lima
Înfloresc tahicardia
Vom vorbi despre portocali și coridă
Amețitoare întimplări
Din care s-ar putea să ieșim
Să ieșim ce mai contează
Cînd iată deasupra-mă
Se rotește ochiul amiezii
Neîncrezător
Ori despre sentimentala catifea
Nelipsită în asemenea împrejurări

Oricum unei femei ca tine
Nu-i pot scăpa nuanțele.

Școala suceveană pe noi coordonate

(urmăre din pag. 1)

absolvenții treptei I au fost atrași într-o formă organizată de pregătire, fie în treapta a II-a a învățămîntului liceal, fie în școala profesională. O atenție specială acordăm organizării învățămîntului profesional din mediul rural. Totodată, începînd cu noul an școlar, a sporit numărul școlilor cu clasa a XI-a sorat cu profil industrial-agricol, ca și alte profiluri și meserii tradiționale, vizîndu-se astfel stabilizarea forței de muncă la sate, în condițiile în care prioritară este acțiunea de sistematizare a localităților.

Ca element nou amintim îmbogățirea rețelei școlare cu profil de informatică, la Liceul de matematică-fizică „Ștefan cel Mare” din Suceava,

domeniu de activitate definit de documentele Congresului al XIII-lea al P.C.R. ca factor prioritar al modernizării economiei naționale.

Un imperativ major al procesului de pregătire teoretică și practică a elevilor în unitățile noastre de învățămînt va fi formarea gîndirii economice a acestora. Elevii noștri, îndrumați de personalul didactic, participă cu tot clanul lor tineresc la stringerea și punerea la adăpost a recoltelor, această amplă acțiune fi-

ind înțelegă ca o îndatorire patriotică izvorită din însăși cerințele vieții, ale societății noastre socialiste.

Alt element relevant, din perspectiva celor prezentate, l-a constituit consfătuirile cadrelor didactice, recențele adunări generale ale oamenilor muncii care au oferit un bun prilej de analiză exigentă a activității din anul de învățămînt precedent, de proiectare a celor mai eficiente căi și modalități de înlăptuire a unui învățămînt ancorat plener în realitățile contemporane ale vieții economico-sociale ale societății.

Acum, în acest început de toamnă, cînd întorcem o nouă filă de calendar și sărbătorim evenimentul reînnoșării școlilor, ne exprimăm convingerea că învățămîntul sucevean își va îndeplini nobila sa menire de a da societății oameni cu o temeinică pregătire profesională, cu un larg orizont de gîndire, animați de o permanentă răspundere civică și un puternic patriotism.

Ion PĂNZARU

DICTIONAR (LXVII)

Macovei, Zaharia (pseudonim literar E. Ar. Zaharia, n. 24 I. 1911, Horodnic de Sus). Studii secundare la Rădăuți și Cosmeni și superioare la Facultatea de Litere și Filozofie din Cernăuți. A urmat cursuri de specializare la Paris cu lingviști celebri, precum Mario Roques, Marcel Bataillon, P. V. Tiegheș ș.a. Profesor în învățămîntul secundar la Dorohoi, Fălticeni, Oradea, între 1964—1973 funcționînd ca lector universitar la Institutul Pedagogic de 3 ani din Oradea.

Volume tipărite: Nuvelele lui Ion Grămadă, Cernăuți, 1932; Rostiri tari, versuri, Rădăuți, Ed. Îndrumarea, 1933; Trandafiri negri, versuri, Rădăuți, 1933; Apoteze, versuri, Cernă-

uți, 1933; Afaia, versuri, prefață de Vera Marian, Rădăuți, Ed. Orion, 1933; Mionis, versuri, Cernăuți, 1934; Trestia Barcan, Cernăuți, 1934; Stihuri, metafore și imagini românești, Rădăuți, 1936; Marathon, versuri, București, Ed. Bucovina I. E. Torouțiu, I. a.; Viața și opera lui Gh. Bogdan-Duică, Cernăuți, 1935; Artur Gorovei, Brașov, Tip. Unirea, 1938; Insurgențe, versuri, Cernăuți, 1938; Nord, versuri, Fălticeni, 1938; Revista nouă 1887—1895, Indice bibliografic, Poezia, Rădăuți, Tip. Arta, 1938; Acteon, versuri, București, 1940; Nerv, versuri, București, 1940; Antologie rădăuțeană, desene și coperta de Eugen Drăgulescu, București, Ed. Bucovina, I. E. Torouțiu, 1943; Beati-tudini, versuri, București, 1943; Opinii europene despre dor, București, 1943; Trecut, prezent și viitor în Bi-

hor, Oradea, 1969; Culegere de texte pentru dictări, în colab. cu Traian Blajovici, Valeria Batis și Ioan Comănescu, București, Ed. Did. și Pedagog., 1969; Monografia Liceului „Emanuel Gojdu”, Oradea, 1971; Analize literare pentru bacalaureat și admitere la facultate, în colab. cu Paul Magheru și Mihai Vinturache, București, Ed. Didactică și Pedagogică, 1973; Zaharia Macovei a fost în perioada interbelică un poet prolific, un gazetar harnic și priceput, redactînd unele reviste efemere (Orion, Argonaut, Fisier, Nord), lucrînd și în redacția Glasului Bucovinei. A debutat ca versuri în unele reviste școlare, apoi în importanta și longevivă revistă bucovineană Junimea literară, Volumele sale de versuri (18 în 11 ani, între 1933—1944) sînt șocante prin titluri, pulsînd de elanuri

juvenile. Autorul însuși a abandonat unelele poetice după război, abordînd cu seriozitate și har probleme de istorie, literatură și didactico-metodice, paralel cu activitatea în învățămînt. Stabilît la Oradea, s-a dedicat cu abnegație cercetării folclorului și culturii din această zonă a țării.

Referințe critice: Popescu, Dumitru Radu; Zaharia Macovei — În România liberă, 3 sept. 1977, p. 2; Prelipcean, Ion; E. Ar. Zaharia (Zaharia Macovei) — în Pagini bucovinene, nr. 8, 1987, p. IV; Straje, M.; Dicționar de pseudonime, București, Ed. Minerva, 1973, p. 802; Streinuț, Mircea; Poezii tineri bucovineni, București, Ed. Fundațiilor, 1938, p. 161—176; Zăciu, Mircea; Cu cărțile pe masă, București, Ed. Cartea Românească, 1981.

Dihorul...

(urmăre din p. II)

ascultați cu atenție. Fiți bun și inspirați puternic aer pe nas.
— Nu-nțeleg ce vreți să...
— Vă rog, mirosiți puțin înspre bucătărie... Ei?
— Ce-i asta? Întrebă el, după ce se supuse și adulmecă acru.
— Acesta-i esențialul în povestea noastră, domnule Darie: plăcinta. Nu vă mirați! Plăcinta pe care atunci cînd ați intrat tocmai o virisem în cuptor și care cred că-n momentul acesta este numai bună de mincat. Ea a fost, de altfel, și scopul povestirii mele, într-adevăr cam lungie, care v-a pus răbdarea la încercare.

